

CYRANO

GRUP 62

Tinc la cara desfigurada. Vaig tenir un accident, us el podria explicar, però em fa vergonya parlar-ne, va ser un accident tan imbècil que encara em fa semblar més patètic i digne de llàstima, i no m'agrada fer llàstima. Tothom pot tenir un accident, així, de cop, i quedar-se com jo. Em falta un tros de nas, un bon tros. Entenc que és desagradable de veure, per això no m'agrada anar amb metro: massa gent, massa a prop, massa estona.

Un dia vaig posar-me una caputxa per mirar de passar desaperbut, però la gent s'apartava; suposo que em donava un aire encara més sinistre i, no ens enganyem, tampoc no em tapava la nafra. Per això sempre vaig amb moto. La moto és el meu corser de la llibertat, em porta arreu i em protegeix. Puc ser qui vulgui mentre porto el casc posat. Voldria anar pel món amb el casc. Al súper, al quiosc, al sabater, al barber. Vaja, al barber impossible, és clar, tot i que m'agradaria. No pot ser. Algun cop, quan baixo de la moto i encara el porto posat, se m'acosta algú i em pregunta on és un carrer o si tinc foc, i em ve com una alegria trista de poder parlar-hi com si res,

així que allargo tant com puc el moment de treure-me'l.

Però avui tinc la moto al mecànic. No vaig calcular bé i aquest matí tinc visita al metge, així que em vesteixo i me'n vaig cap a l'estació de metro. Pel carrer la gent em mira. Sempre. La majoria no tenen mala intenció. Alguns ho fan uns segons més del normal per fingir que són valents, que poden contemplar la deformitat cara a cara i no els fa res, però els noto un estremiment a les pupil·les, al cos, a l'ànima, jo què sé. Però ho noto. D'altres mostren un interès sobtat per un aparador, per les sabates, per un autobús que passa, o aparten els ulls de cop en un acte reflex i després se senten mesquins.

La meva germana diu que exagero, que la gent de ciutat va a la seva i prou feina tenen, que no estan per mirar o deixar de mirar una persona «només» perquè tingui una fesomia diferent, i quan diu aquest «només» fals que pretén confortar-me, gira els ulls en blanc perquè és incapaç de mentir mirant-me a la cara.

Avui no és una excepció. Aprofito per comprar el diari. La noia del quiosc abans em tractava amb una amabilitat exagerada però els seus ulls esquius mai no es creuaven amb els meus, estaven massa ocupats a allisar algun diari arrugat o a recollir una moneda que queia massa sovint. Ara em mira l'estona justa i em tracta amb l'amabilitat justa, i jo l'hi agraeixo, encara que tinc la certesa que no li és agradable.

La discriminació positiva em fa venir basques.

Quant fa que no ensopego amb un dependent antipàtic, amb un cambrer malcarat? Per a mi ja no existeix aquesta mena de gent, per a nosaltres tot són somriures que només fan que tapar una curiositat morbosa i desbocada. Però els ulls els traeixen, no poden deixar de mirar, ni que sigui de reüll.

Els únics que ho entomen com cal són els nens. Si els pares no són a temps de frenar-los, els nens m'interroguen i m'observen sense miraments, amb una franquesa que fins m'emociona, tot i que pot arribar a ser cruel. Però jo la prefereixo. Les preguntes són sempre les mateixes. Com? Quan? Per què? I les olors? Els refredats? Et fa mal? I no et poden operar per arreglar aquest desastre? Coses així. Alguns fins estiren les mans per tocar-me. Jo m'aparto, no cal dir-ho.

Després de l'accident, vaig anar a teràpia de grup, sobretot per fer callar la psicòloga que m'havien encolomat. Quedaven els dimecres en un bar, on ens tenien reservada una saleta només per a nosaltres. La gàbia dels monstres. Hi vaig anar dos dies. No vaig aguantar més. Tota aquella autocompassió junta rebotant per les parets com una piloteta de pàdel abandonada i nosaltres allà fingint que les deformitats dels altres ens semblaven fascinants. Era d'una tristesa còsmica, fonda, grotesca. A mi tampoc no m'agrada haver de parlar amb gent que té la cara penjant, que té mig cap cremat, que li falta un ull. I aquelles històries terrorífiques repetides en un eco infinit i tediós. No hi vaig tornar. Era monstruós en tots els sentits.

A l'andana del metro examino el mapa de les sortides per evitar donar la cara la món. Ja me'l sé de memòria, el mapa dels collons, però és un bon escut. Sento l'esbufec del metro que arriba. Entro al vagó amb els ulls clavats a terra i m'assec de pressa per evitar que alguna iaia m'ofereixi el seu seient, com si la meva mutilació facial m'afectés d'alguna manera l'equilibri, la capacitat d'estar-me dret.

La gent es deu pensar que la meva vida orbita al voltant del meu nas —o més aviat, del meu no-nas—, però jo quan estic sol ni hi penso. És la presència de la gent el que m'ho recorda. Quan estic sol, la meva vida és com la de qualsevol altre. Miro la tele, pixo, llegeixo, menjo croquetes per sopar perquè no em ve de gust cuinar. A la gent li deu semblar increïble poder portar una vida normal amb això al mig de la cara. Si estant amb mi se'ls escapa que «n'estan fins als nassos» d'això o d'allò, o que han anat a un restaurant «de nassos», es tensen i s'afanyen a continuar parlant per tapar la relliscada. Em sembla que no és més que un lapsus que delata que quan parlen amb mi no poden deixar de pensar-hi.

A la primer parada puja una noia altíssima, esvelta, amb un cul rotund. Els cabells a la garçon deixen al descobert una nuca blanca i elegant. Deu ser model, penso, i quan es gira i es dirigeix cap al seient del meu davant, m'adono que m'he equivocat de mig a mig.

Té la cara desfigurada, com si l'hi haguessin cremat amb àcid. Al lloc de l'ull dret hi té una pell nova,

contínua, amb aquella brillantor de cicatriu, com si allí mai no hi hagués hagut una òrbita. Ens mirem, descarats. L'ull que li queda és negre i insolent.

Em somriu de gairell. Es posa l'índex a la punta del nas i arronsa les espatlles. No sé què vol dir, però em diverteix. És com una nena. Em tapo l'ull dret amb una mà fent cassoleta i se m'escapa el riure. Seré impertinent!

Tots dos tornem a un posat neutre, seriós, i ens escrutem. Som dues bèsties ensumant-nos. Ja no penso en la resta de la gent del vagó. Les portes xiullen. Em queden dues parades. La voldria convidar a un cafè, però em fa por que em decebi, que em comenci a explicar el que li va passar, que tot sigui depriment i avorrit. També em sembla ridícul, els dos deformats juntets, però quan veig que una senyora ens mira i s'imagina que anem junts, sento una mena d'orgull estrany. Em recordo del grup terapèutic i descarto la idea definitivament. Acalo la mirada.

Em falta una parada. M'incorpo i vaig fins a la porta. De reüll veig que està plegant un paper. Té les mans blanquíssimes i els dits llargs. S'obren les portes, baixo.

Quan soc a fora, una veu em crida: «Ei, Cyrano». Des de dins del vagó em tira un avió de paper just abans que les portes es tanquin. El metro desapareix. Agafo l'avionet. El desplego. M'ha dit Cyrano. Un número, un nom. És tot el que necessito.

GRUP 62